

Ольга Комар,
викладач кафедри іноземних мов,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ІННОВАЦІЇ В СФЕРІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогодні, у зв'язку з тенденцією загальної глобалізації і тісної взаємодії різних мов і культур, англійська мова набуває особливого значення, оскільки часто у багатьох людей виникає потреба в спілкуванні або веденні будь-якої діяльності на іноземній мові. Відповідно, зростає необхідність вивчення англійської мови і проявляється все більший інтерес до того, як викладати цей предмет. У зв'язку з цим гостро постало питання застосування нових підходів і методик у сфері викладання іноземних мов. Поряд з традиційними способами, виникають так звані інноваційні методики навчання англійської мови. Обумовлено це тим, що світ перебуває в постійній зміні, відбувається інтеграція культурного досвіду і особливо нагальною стає проблема пристосування до нових умов за допомогою розширення власних знань про мови і їх носіїв. Говорячи безпосередньо про викладання іноземних мов, то і тут застосування нових технологій стає все більш актуальним.

В цілому, інновації або нововведення, застосовуються і в галузі викладання, в тому числі і іноземної мови, так як неможливо ігнорувати інноваційну складову, що служить відмінною допомогою викладачеві. Як відомо, українська освітня система являє собою, так званий принцип варіативності, що дає можливість педагогу орієнтуватися на різні методики, в тому числі і авторські. Викладачеві надана велика свобода дій, куди входить і свобода вибору тих чи інших інноваційних технологій, завдяки яким відбувається розвиток всього освітнього процесу.

В даний час існує безліч інноваційних моделей в галузі викладання іноземних мов, і до проблеми інноваційних технологій звертаються різні дослідники, серед яких Є.Г. Кашина, Л.С. Джуманова, М.А. Палагутіна, М.Н. Котунова. У своїх працях вони розглядали проблему вибору інноваційних

моделей, спрямованих на ефективний розвиток особистості в умовах сучасної швидкоплинності дійсності. Ми зупинимося докладніше на деяких з запропонованих дослідниками моделей.

У зв'язку з розширенням мережі комунікацій, появою Інтернету, інформатизації і комп'ютеризації суспільства, особливого значення набуває навчання англійської мови з використанням комп'ютерних технологій на уроках іноземної мови. У даній методиці можна виділити дві складові - це, по-перше, комп'ютерні програми, створені в різних формах і для різних рівнів навчання мови, і, по-друге, використання ресурсів мережі Інтернет, які можуть служити не тільки незамінним джерелом інформації, а також «є прекрасним засобом інтерактивного спілкування між різними мовними групами» [1], і дозволяють брати участь в «розробці міжнародних проектів, проведенні наукових досліджень» [3]. Як пише Є.Г. Кашина, цей метод дозволяє створювати спеціальні навчальні програми для роботи індивідуально, в парах або в групах, крім того, це можуть бути як тренувальні вправи, так і завдання на модифікації і перестановки в тексті, а також захоплюючі ігрові програми. З одного боку, даний метод має багато позитивних характеристик: комп'ютерні технології залучають учнів до роботи, сприяють підвищенню їх мотивації до навчальної діяльності, і розвивають додаткові навички, поряд з вивченням мови. З іншого боку, основний мінус даної технології полягає в тому, що «комп'ютерні технології не забезпечують в повній мірі формування комунікативної компетенції» [2], яка є однією з ключових складових процесу навчання іноземної мови.

Продовжуючи питання важливості розвитку комунікативної компетентності під час навчання іноземної мови, відзначимо що автори вважають інноваційним «метод комунікативних завдань» [2], основним принципом якого є виконання учнями в різній формі, і використовуючи варіативні види взаємодії для вирішення комунікативних завдань. Таким чином, за рахунок наявності проблемного питання, відбувається пошук його вирішення і в процесі пошуку складається аналог ситуації реальної взаємодії,

при якому спілкування відбувається іноземною мовою. Як зазначається, даний метод не є до кінця розробленим і вимагає систематизації форм навчальної діяльності, за яких він може реалізовуватися. Проте, на наш погляд, дана інноваційна методика є досить ефективною, тому що у студентів відбувається безпосереднє формування іншомовної комунікативної компетентності.

Інша технологія - технологія різнорівневого (диференційованого) навчання або технологія індивідуалізації навчання, в рамках якої безпосередньо реалізується особистісно-орієнтований підхід, враховуються індивідуальні характеристики, можливості та потреби учнів. Таким чином, відбувається фокусування на особливостях кожного учня окремо, що дозволяє розкривати їх потенціал і сприяє більш успішному формуванню «полікультурної мовної особистості, здатної здійснювати спілкування з носіями інших культур» [3].

Виходячи з того, що інновації залежать від людей і створюються людьми, можна визначити ще один шлях інноваційного розвитку в сфері освіти в цілому, так і в галузі викладання англійської мови. Цей підхід полягає в орієнтації на розвиток потенціалу вчителя, так як ключове значення під час навчання іноземної мови має особистість викладача, яка, з одного боку, вже є сформованою, але, з іншого боку, має безмежні можливості для саморозвитку та вдосконалення. Звідси випливає необхідність постійної і безперервної освіти педагога в процесі його педагогічної діяльності, створення і впровадження ним нових технологій, творчих підходів до навчальної діяльності. Відповідно, змінюється позиція вчителя - «викладач стає співучасником дослідного, творчого пізнавального процесу, наставником, консультантом, організатором самостійної діяльності учнів» [4].

Таким чином, стає очевидним, що в даний час застосовується безліч нових технологій для покращення результатів засвоєння студентами іноземної мови. Ми висвітлили лише деякі з провідних напрямків інноваційного розвитку сфери викладання англійської мови. Провівши аналіз досліджень з цього питання, ми прийшли до висновку, що необхідно враховувати усі нові можливості, які несе за собою технічний прогрес. Всі напрямки інноваційного

розвитку, які зараз здійснюються, є частиною єдиного цілого і в комплексному застосуванні сприяють успішному засвоєнню учнями іноземної мови та формуванню іншомовної комунікативної компетентності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Джуманова Л.С. Инновационные технологии и обучение иностранным языкам // Молодой ученый. – 2014. – № 19. – С. 523–525.
2. Кашина Е.Г. Традиции и инновации в методике преподавания иностранного языка. – Самара, 2006. – 75 с.
3. Котунова М.Н. Современные технологии обучения иностранному языку – Балаково, 2012. – [Электронный ресурс] – Режим доступа. – URL: http://deutschbalakovo.ucoz.ru/publ/nauchno_issledovatelskaja_dejatelnos...
4. Палагутина М.А. Инновационные технологии обучения иностранным языкам // Проблемы и перспективы развития образования: материалы междунар. науч. конф. (г. Пермь, апрель 2011 г.). Т. I. – Пермь: Меркурий, 2011. – С. 156–159.